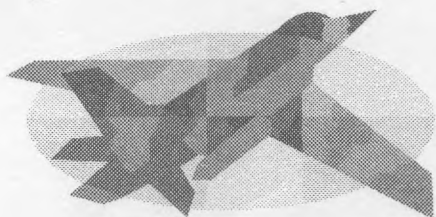

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

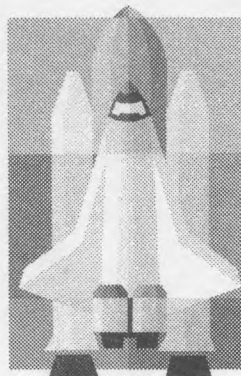

МАТЕРІАЛИ

VI Всеукраїнської науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20 квітня 2011 р.

Київ 2011

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції 20 квітня 2010 р. / За заг. ред. О.В. Петренка. – К.: НАУ, 2011. – 100 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех.н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Співголова оргкомітету:

А.Г. Гудманян, д-р філол.н., проф., директор Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к.психол.н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.В. Сечейко, доц.

О.В. Гірчук, ст. викл.

С.Є. Луппо, ст. викл.

О.І. Западенко, викл.

А.В.Нагайко, викл.

Т.В.Новак, зав. лаб.

Я.І. Пономаренко, викл.

М.О.Іванюк, психолог

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 13 квітня 2011 р.)*

© Національний авіаційний
університет, 2011

Гумор як
нетрадиційні на
до діяль

Вирішення пробл
дистресу, що виникає
найважливішим завданн
чення. Поряд із традицій
щодо дистресу ми про
важливий диференціаль
надійності представників

Так, ще З. Фрейд с
в контексті захисних
розрядки, який перетвор
джерело сміху [1]. Ця
біологічних (інстинкти
Маккомас, Хейуорт, Рап
сміх і почуття гумору зак
мають адаптаційну функ
дитинства, ще до почат
процесів. Сміх та гум
відновлюють гомеостаз, с
кровообіг, полегшують

2. Денисов В.Г., Онищенко В.Ф., Скрипец А.В. *Авиационная инженерная психология*. – М.: Машиностроение, 1983. – 232 с.

Оксана Назарук

к.психол.н., доцент

м. Київ

Роль самоставлення професіонала в умовах екстремальної ситуації

Проблема вивчення особистості професіонала, структурних складових, які мають значення при розвитку та становленні його у процесі своєї професійної діяльності залишається актуальною. Особливий інтерес викликають професіонали, де специфіка та умови самої діяльності припускають взаємодію з середовищем, з різноманітними непередбачуваними ситуаціями, зокрема, з екстремальними ситуаціями. До цієї категорії спеціальностей можна віднести військовослужбовців, правоохоронців, пілотів, операторів, рятувальників тощо.

Екстремальна ситуація розглядається як складне явище, в межах якого від людини вимагаються, по-перше, правильні, адекватні дії та, по-друге, швидке відновлення власних психологічних ресурсів після зустрічі або перебуванні у подібній ситуації. Зрозуміло, що крім професійних знань, вмінь, навичок,

які допомагають працювати та виживати, людина повинна мати певний ресурс на швидку адаптацію. Саме як саморегулюючу систему, Рубінштейн С.Л. розглядав особистість, мета якої – організація суб'єктивного досвіду відповідно до адаптивних завдань.

Зрозуміло, що адаптивні завдання можуть бути порушені будь-якою загрозливою або болісною ситуацією, яка може спричинити зміни в афективній (у почуттях), в когнітивній (у думках) та поведінковій (в діях) сферах особистості. І важливо наскільки наявний у людини, (що працює в особливих умовах діяльності), рівень самопізнання, саморозуміння та самоствавлення для адекватної інтерпретації зазначених трансформацій, наскільки вони їй підконтрольні, наскільки вона в силах самостійно справитись з ними.

Ступінь адаптації людини, яка втягнута в ситуацію екстремального характеру, багато у чому визначається не тільки об'єктивними характеристиками її надзвичайності, але перш за все смисловим змістом подій (Смекалкина Л.В., Рибников О.Н.), тобто чи стане значущою в ціннісно-смисловому сенсі ця подія, названа нами «психологічною подією» (Назарук О.М.) і наскільки в ній будуть відображеними особливості самоствавлення професіонала.

У вітчизняній психології вивчення особистості та її розуміння відбувається через призму впливу діяльності на неї (психологічний та соціальний розвиток) та прояву її у діяльності (дії, вчинки, досягнення), зокрема, в екстремальних умовах.

Зрозуміло, що самоствавлення людини буде мати вплив безпосередній як на професійне життя, так і на інші його сфери. Однак як окрема категорія, наповнена психологічним змістом, поняття самоствавлення тільки починає теоретично та експериментально вивчатись сучасною психологією.

Олена Назарук

м. Київ

Розвиток соціально-психологічної компетентності

у процесі професійної підготовки працівників

служби безпеки сучасних підприємств

Розвиток системи служби безпеки сучасних підприємств почався в Україні в 90-х р. ХХ-ст. і спричинив необхідність вирішення низки специфічних професійних задач. Це розробка чітких критеріїв відбору та комплектування кадрів, які відповідають соціально-економічним трансформаціям суспільства, а також необхідність створення нової, адекватної системи професійної підготовки фахівців.

Питання психологічного забезпечення діяльності та розвитку фахівця має достатньо відпрацьовані теоретичні основи і практичні результати завдяки дослідженням Г.О. Балла, Е.Ф. Зеєра, В.В. Знакова, М.В. Костицького, Г.В. Кудрявцева,